

Les Olimpíades canviaran la Xina, o la Xina canviarà les Olimpíades?

Susan Brownell

Col·lecció Lliçons Universitàries | 22

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Aquesta obra ha estat publicada com a part del projecte educatiu del Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB), *Lliçons universitàries olímpiques*, promogut a través de la Càtedra Internacional d'Olimpisme (CIO-UAB). El projecte té com a objectiu oferir l'accés en línia a textos elaborats per experts internacionals i dirigits a estudiants universitaris i professors que tracten sobre les principals temàtiques relacionades amb els Jocs Olímpics.

Aquesta obra està subjecta a la llicència Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 2.5 Espanya de Creative Commons. Ets lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra, sempre que reconegues l'autor i editor, no sigui utilitzada per a finalitats comercials o generi una obra derivada d'aquesta.

Per citar aquest document, pots usar la referència:

Brownell, Susan (2010): *Les Olimpíades canviaran la Xina, o la Xina canviarà les Olimpíades?* [article en línia]. Barcelona: Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB). Càtedra Internacional d'Olimpisme (CIO-UAB). [Data de consulta: dd/mm/aa]
<http://ceo.uab.cat/pdf/brownell_cat.pdf>

© Del contingut, 2007 Susan Brownell
© De l'edició, 2010 Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB)

ISBN: 978-84-693-2895-8

Sumari

1. Introducció	1
2. De debò les Olimpíades poden comportar un canvi social?	2
3. Els Jocs Olímpics canviaran la Xina?	3
3.1. El llegat legal	4
3.2. La Carta Olímpica	4
3.3. Drets de propietat intel·lectual	4
3.4. Radiodifusió Olímpica de Pequín (Beijing Olympic Broadcasting) (BOB)	5
3.5. Llei temporal que garanteix la llibertat mediàtica per als periodistes estrangers que cobreixen els Jocs Olímpics	6
3.6. La resolució de Nagoya	7
3.7. Quant duraran?	8
4. El llegat intangible	8
4.1. El COI com a mestre de democràcia?	9
5. El llegat més important: les persones i la cultura	10
5.1. Educació olímpica	10
5.2. L'entrenament dels voluntaris	11
5.3. La promoció del cosmopolitisme i l'anglès	13
5.4. Escrutini intens dels mitjans internacionals	14
5.5. Xarxes internacionals formades per corporacions patrocinadores	15
6. La Xina canviarà les Olimpíades?	15
6.1. L'eurocentrisme del Moviment Olímpic	16
6.2. Número de membres del COI per continents i percentatge total de membres	17
6.3. El problema del wushu	17
7. Expressions de la cultura xinesa	18
7.1. L'hora de començar	18
7.2. L'ús del Fengshui	18
7.3. L'actuació cultural	19
8. Estem preparats?	20
Notes	21

1. Introducció

Han passat cent anys des que es va fer la pregunta que avui és famosa a la Xina: “Quan podrà la Xina convidar el món sencer a Pequín per a una competició internacional olímpica?”². Al 2008, els Jocs Olímpics es duran a terme a la nació menys “occidentalitzada” on mai s’han celebrat. Serà la tercera vegada que els Jocs Olímpics d’Estiu se celebrin fora d’Occident o d’una de les seves antigues colònies, i serà la trobada més important entre Orient i Occident en temps de pau. Serà un moment crucial quan la Xina comenci a ocupar el seu lloc com a peça fonamental de la política mundial, en l’economia i en la cultura després de gairebé 170 anys de subordinació als poders occidentals i al Japó.

Per als xinesos, l’eslògan olímpic “Un món, un somni” significa que tota la gent del món vol un bon nivell de vida i seguretat, i que totes les nacions desitgen modernitzar-se i arribar a condicions polítiques i econòmiques estables.

Però la resta del món ha vist amb ambivalència la tornada de la Xina a la importància mundial que tenia en el segle XVIII pel que fa a poder i riquesa. Al segle passat ha deixat un llegat que ha de superar-se. En termes polítics, els governs occidentals encara desconfien molt del Partit Comunista xinès, una desconfiança que va deixar la Guerra Freda. Quant a aspectes de comprensió acadèmica, moltes de les opinions occidentals de la cultura xinesa estan deformades a causa de idees errònies que van començar a consolidar-se durant el segle XIX amb la disciplina d’estudis orientals, la qual va prendre una forma diferent a la meitat del segle XX amb la teoria de la modernització i, més recentment, amb el concepte del xoc de civilitzacions proposat per Samuel Huntington³.

Pel que fa a l’opinió pública, els Jocs de Pequín s’han vist com el presagi d’una nova era d’imperialisme oriental i com l’alçament de l’amenaça “xinesa”. Els editorials dels diaris occidentals a l’any 2001, durant la candidatura olímpica de Pequín, van mostrar un alt nivell d’hostilitat: “La Xina no es mereix les Olimpíades”, “Candidatura inoportuna de Pequín”, “Les Olimpíades atrapades en el trencaclosques xinès”, entre d’altres. El famós estereotip que presenta el sistema dels internats com a encobriment d’un abús infantil organitzat va produir etiquetes com “fàbriques d’esport”, “màquina esportiva comunista”⁴, “línia de muntatge de dolor”⁵ i “aneu amb compte amb els sinistres supercampions de la Xina”⁶. Al maig de 2007,

l'actriu Mia Farrow va encapçalar un atac en contra del suport de la Xina al govern de Sudan i va qualificar les Olimpíades de Pequín com els "Jocs del Genocidi".

La gent dels països occidentals desenvolupats sembla fixar-se en la qüestió de si els Jocs Olímpics canviaran la Xina. Milloraran els drets humans en aquest país? L'obriran més a la resta del món? Com els va definir el Comitè Olímpic Internacional (COI), se suposa que els Jocs Olímpics són una ocasió per a l'intercanvi cultural i la millora de la comprensió internacional, un vehicle per a dirigir al món cap a la pau a través de l'esport: el "Moviment Olímpic". Sembla que a Occident se suposa que qualsevol intercanvi cultural amb la Xina només seria unilateral, en el qual la Xina aprendria d'Occident, i no un diàleg bilateral. Els xinesos esperen que els occidentals aprenguem una mica del seu país a través dels Jocs Olímpics, però serà possible, això?

Avui m'agradaria plantejar tres qüestions: 1) De debò poden els Jocs Olímpics comportar un canvi social?; 2) Els Jocs Olímpics canviaran la Xina?; 3) La Xina canviarà els Jocs Olímpics?

2. De debò les Olimpíades poden comportar un canvi social?

A mesura que s'aproximen els Jocs, els polítics occidentals, els grups pro-drets humans i els comentaristes dels mitjans de comunicació els faran servir en benefici de les seves mateixes agendes polítiques. Segurament criticaran els Jocs Olímpics per no complir la seva promesa de "contribuir a crear un món millor i més pacífic". És una part necessària en la societat democràtica que els membres del congrés dels Estats Units i els grups com *Human Rights Watch* utilitzin les Olimpíades com a plataforma per a guanyar atenció mediàtica. Tanmateix, això és un ús instrumental dels mitjans i un ús cínic dels Jocs Olímpics. Per a anar més enllà d'aquesta explotació superficial dels mitjans de comunicació, necessitem un bon periodisme d'investigació i una anàlisi científica social.

Actualment, el COI no està preparat per a respondre a les crítiques dels Jocs Olímpics de Pequín, perquè manca de proves científiques sòlides per a afirmar que les Olimpíades comportaran un canvi social positiu. En els darrers anys, el mateix COI ha reconegut que es necessita una major comprensió científica dels Jocs, sobretot en la qüestió del "llegat", el qual

es refereix a tot allò que queda després que els Jocs s'hagin celebrat i acabat. I així, Pequín serà la primera ciutat hoste que produeixi un informe complet de l'Impacte dels Jocs Olímpics (informe OGI, en les seves sigles en anglès). És un projecte d'investigació que implica la col·laboració entre el comitè organitzador local i una universitat de la ciutat hoste; tots dos treballen de forma conjunta amb el COI per a recollir informació sobre 150 indicadors econòmics, socials i ambientals⁷. Aquesta recollida d'informació per a l'OGI comença quan s'anuncia la candidatura de la ciutat hoste i acaba dos anys després que s'hagin celebrat els Jocs, fet que suposa un període de 11 anys. Pequín serà la primera ciutat hoste en portar a terme un OGI complet durant aquests 11 anys, i el du a terme el Centre d'Estudis Olímpics Humanístic de la Universitat de Renmin. Aquest és un gran pas cap a la comprensió del Moviment Olímpic com un fenomen social complex, però l'OGI està format en gran part per mesures quantitatives sobre el desenvolupament econòmic i esportiu, com les millores en la qualitat de l'aigua, l'increment en la participació en esports, l'augment d'espais d'oci a l'aire lliure, o el creixement del nombre d'infraestructures hoteleres. Encara que l'OGI intentarà calcular alguns canvis culturals i polítics, aquest és un terreny gairebé impossible de mesurar.

3. Els Jocs Olímpics canviaran la Xina?

El 94% d'aprovació que va calcular l'enquesta Gallup, la qual es va encarregar com part de la candidatura de Pequín el 2001, mostrava que els habitants tenien un índex alt de confiança en les promeses dels Jocs. Però les seves esperances i somnis no són el més important per a Occident, sinó la qüestió dels drets humans. Els canvis que Occident espera que els Jocs Olímpics duguin a la Xina no són exactament els mateixos que esperen els xinesos. De fet, el primer que diuen la majoria de xinesos quan se'ls pregunta per les seves expectatives és que els Jocs mostraran al món la imatge d'una Xina forta, exposaran la cultura i la història xineses al món i esborraran l'estereotip del “malalt d'Àsia oriental”. Podem esperar que els somnis de la majoria de xinesos no seran oblidats en la cobertura mediàtica dels Jocs de la Xina. Als ciutadans de Pequín també els preocupa si les preparacions per als Jocs milloraran la seva qualitat de vida o no. La infraestructura que s'està duent a terme per a les Olimpíades canviarà Pequín amb una nova arquitectura monumental, carreteres, línies de metro, millores mediambientals i instal·lacions esportives. Les inversions per a controlar la contaminació de

l'aire i de l'aigua i, sobretot, per a reforestar la zona, haurien de millorar la qualitat de vida bàsica per a gran part de la població.

3.1. El llegat legal

Un dels canvis fonamentals que poden ocórrer a la Xina a causa de els Jocs Olímpics és el llegat “legal”. Mentre que el canvi social pot donar-se quan una nació es veu pressionada per l'examen internacional dels mitjans, és més probable que tal canvi sigui permanent quan es veu reforçat per la llei. Com la llei internacional és una de les vies principals per a forçar als països a adaptar-se als estàndards internacionals d'avui, dominats per Occident, és important entendre els fonaments legals del Moviment Olímpic.

3.2. La Carta Olímpica

El Moviment Olímpic té com a guia la *Carta Olímpica*, el seu document fonamental, però aquest se centra en el món de l'esport, i no es refereix directament a molts dels assumptes que preocupen als qui tenen agendes polítiques. L'únic dret humà reconegut en la *Carta* és el Principi Fonamental núm. 4, que diu: “La pràctica esportiva és un dret humà”⁸. El dret a participar en els esports no s'ha vist com a dret humà a la llei internacional, ni tan sols als Estats Units⁹. La Carta Olímpica no pot servir com a base legal per a canviar els drets humans en cap nació, i en això la Xina no és diferent. Pel que fa als fonaments legals que preocupen als periodistes i als polítics, l'únic document legal rellevant és el *Manual de les ciutats candidates per als Jocs* i el contracte associat a la ciutat hoste¹⁰.

En certes àrees, el sistema legal de la Xina s'està modificant per a complir amb els estàndards internacionals i així fer possible l'organització de les Olimpíades.

3.3. Drets de propietat intel·lectual

La protecció de les marques olímpiques era una de les grans preocupacions del COI des del començament. La Xina també veu això com una oportunitat per a ensenyar a la gent els drets de propietat intel·lectual, els quals es consideren importants per al desenvolupament de l'economia xinesa i per a les relacions internacionals, ja que les imitacions de marques famoses han estat un gran problema tant per a les marques locals com per a les estrangeres. El COI estava en general satisfet amb la protecció de les marques olímpiques. Va haver una producció

a gran escala d'imitacions, però es va descobrir i es va poder solucionar. Tanmateix, l'efecte va ser limitat perquè la gent va entendre que les marques olímpiques no podien usar-se lliurement i, a la tardor del 2007, les mesures governamentals ja havien eliminat pràcticament les falsificacions. No obstant això, els CDs pirata, per exemple, encara es poden veure per tot arreu. Tot i així, es va notar de forma general que els Jocs Olímpics havien mostrat la importància de la protecció de la propietat intel·lectual al govern central, després d'anys d'un aparent compromís ambivalent.

3.4. Radiodifusió Olímpica de Pequín (Beijing Olympic Broadcasting) (BOB)

La llei xinesa no permet que hi hagi inversions estrangeres directes a la televisió de la Xina, però es va aprovar oferir formació a un conjunt d'empreses no-xineses per a retransmetre el material internacional, la productora *Radiodifusió Olímpica de Pequín* (BOB, en les seves sigles en anglès). Aquest fet, que el Consell d'Estat hagi decidit deixar de banda una llei que es considerava crucial per a la seguretat nacional, no s'ha declarat públicament, sinó que el comunicat oficial emfatitzava que la decisió s'havia pres d'acord amb les lleis sobre col·laboracions empresarials xineses estrangeres¹¹. El principal problema va venir quan el COI va decidir emprendre la seva pròpia agència de radiodifusió interna, els Serveis de Radiodifusió Olímpica (OBS, en les seves sigles en anglès) com a Emissora Oficial dels Jocs (en anglès, OBO, *Official Broadcaster for the Olympics*), la qual començaria pels que se celebraran al 2008, sense pensar que això podia anar en contra de les lleis nacionals d'un país. No obstant això, es va arribar a un acord: per tal que la OBS no ho fes tot, es va establir una cooperació empresarial. El director executiu del BOB és en Manolo Romero, de la OBS, i el seu director general en Ma Guoli, l'anterior director de l'Agència Esportiva de la Televisió Central la Xina. El president de la Junta de Directors és en Jiang Xiaoyu, vicepresident executiu del BOCOG (sigles en anglès de "Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics de Pequín"), mentre que el vicepresident és en Hein Verbruggen, president de la Comissió de Coordinació del COI. Entre els Directors Executius, els Directors de Departament i la Junta de Directors, el personal es queda amb deu membres del COI i dotze xinesos, la qual cosa dóna superioritat numèrica a aquests últims.

3.5. Llei temporal que garanteix la llibertat mediàtica per als periodistes estrangers que cobreixen els Jocs Olímpics

Cap al final del 2006, es van anunciar a la Xina noves mesures restrictives per als periodistes. Després d'una protesta internacional, el Ministeri d'Afers Exteriors va aprovar una llei temporal que garanteix la llibertat mediàtica per als periodistes estrangers que cobreixen els Jocs Olímpics i "assumptes relacionats" des de l'1 de gener del 2007 fins al 17 d'octubre del 2008. Aquesta llei ha rebut crítiques, ja que no garanteix que els periodistes xinesos tinguin les mateixes llibertats. A més, han arribat informes que diuen que periodistes estrangers s'han vist acorralats per funcionaris en zones locals, potser perquè no coneixien la llei, o perquè creien que els periodistes estaven investigant assumptes que no tenien relació amb les Olimpíades o, el que és potser més probable, perquè tenien els seus propis motius per a resistir-se a la transparència que el centre està intentant reforçar. Per altra banda, el fet que es promulgés una llei d'aquest tipus es va considerar un gran pas cap a una major llibertat mediàtica a la Xina.

El dilluns, 12 de novembre del 2007, el diari escrit en anglès *China Daily* (la veu del govern) va iniciar una tempesta mediàtica quan va publicar un article basat en una entrevista amb el ministre de l'Administració General de Premsa i Publicacions, qui declarava que s'estava emprant una base de dades sobre els 28.000 periodistes estrangers que s'esperen per a les Olimpíades. Encara que l'article afirmava que aquesta base de dades era per a evitar que hi hagi impostors que es presentin com a periodistes acreditats, els mitjans occidentals van interpretar això com que aquesta informació s'usaria per a controlar als reporters¹². La gran atenció que se li va prestar a aquest article demostra la susceptibilitat de la premsa occidental sobre qualsevol cosa que pugui suposar un intent de censura. Existeix un sentiment creixent de desconfiança entre els mitjans occidentals i les organitzacions xineses que s'encarreguen d'ells, les quals, segons el meu parer, són raonablement prudents tractant amb aquests a causa de les seves reaccions exagerades i impredecibles. Qualsevol pensaria que la censura de la premsa és el problema més gran dels Jocs de Pequín però, de fet, hi ha molts altres assumptes més importants, i les restriccions que tant els periodistes xinesos com els occidentals troben no són les mateixes que per als professionals d'altres àrees (la qual cosa inclou als acadèmics), però sovint sembla que a la premsa occidental li interessa especialment les coses que li afecten directament.

3.6. La resolució de Nagoya

Un altre document legal important per a la Xina i Taiwan és la Resolució de Nagoya del COI del 1979, la qual va readmetre la Xina al COI sota “la fórmula olímpica”. En totes les publicacions i esdeveniments del COI, a la Xina se la coneix com “el Comitè Olímpic de la República Popular de la Xina” i competeix sota el seu himne i la seva bandera nacional. A Taiwan se li reconeix com una divisió dintre del Comitè Olímpic Xinès amb el nom de “Comitè Olímpic del Taipei xinès” i competeix sota l'himne i la bandera del seu Comitè Olímpic. A Taiwan no se li permet usar el nom de República de la Xina, així com la seva bandera i himne. El principi d’“una sola Xina” de la política exterior xinesa no permet l'expressió del separatisme taiwanès ni l'existència de la República de la Xina com a un estat sobirà. Aquestes també són les precondicions per a tots els acords diplomàtics de la Xina amb les Nacions Unides i amb les 168 nacions del món que la reconeixen diplomàticament.

Entre la Xina i Taiwan sempre ha passat el següent: la República Popular de la Xina s'esforçava per a mostrar a Taiwan com a part de la Xina i fer que s'adaptés a la Resolució de Nagoya, mentre que aquest tractava de minar-la. La Resolució de Nagoya té una fissura legal: està escrita en anglès i en francès, però no en xinès. La traducció xinesa de “Taipei xinès” es va resoldre més tard en debats entre la Xina i Taiwan abans dels Jocs Asiàtics de 1990. El resultat va ser un acord en el qual “Comitè Olímpic del Taipei xinès” es traduïa com *Zhongguo Taipei Aowehui* a la Xina continental, mentre que a Taipei es traduïa com *Zhonghua Taipei Aowehui*¹³. Així, durant les Olimpíades de Pequín, tots els documents oficials que es produeixen en el continent i els mitjans d'allí, utilitzaran *Zhongguo Taipei Aowehui*, mentre que els materials que es produeixen en Taiwan utilitzaran *Zhonghua Taipei Aowehui*. La lluita de Taiwan pel nom es va produir perquè semblava que “si vosaltres sou el Comitè Olímpic *Zhongguo*, llavors nosaltres no ens direm simplement Comitè Olímpic de Taipei *Zhongguo* per evitar que estiguem lligats i ens convertim en un òrgan local del Comitè Olímpic *Zhongguo*”. Després d'estudiar l'assumpte, la Xina va decidir que la diferència d'un caràcter no violava el principi d’“una sola Xina” i va accedir a la petició de Taiwan¹⁴.

Quan es va introduir la ruta del Viatge de la Torxa Olímpica a l'abril del 2007, Taiwan va insistir que només la rebria si aquesta entrava i sortia d'un tercer país independent, i si no venia directament de la part continental ni d'una de les seves Regions Administratives Especials com

Hong Kong o Macao. Això simbolitzaria que Taiwan també és una Regió Administrativa Especial i part de l'estructura d'"un país, dos sistemes".

Aquest estira i arronsa continuarà durant els Jocs Olímpics. Aquest és un assumpte polític de vital importància per a la Xina, i és gairebé impossible que es produeixi un canvi en la seva posició perquè molta de la legitimitat del Partit Comunista depèn d'això. Per tant, qualsevol moviment cap a la independència de Taiwan podria provocar una reacció militar a Pequín, la qual cosa pertorbaria el desenvolupament dels Jocs. Per a la Xina, Taiwan és més important que les Olimpíades. Fins i tot la majoria de xinesos creuen fermament que Taiwan és part de la Xina, que els taiwanesos són xinesos i pensen que la independència d'aquest territori seria un atac contra la sobirania nacional de la Xina. Fa poc, un estudiant graduat a l'institut d'educació física va arribar a dir-me que si la Xina prengués accions militars en contra de Taiwan, ell s'uniria a l'exèrcit i que se sentiria honorat de sacrificar la seva vida per aquesta causa.

3.7. Quant duraran?

La majoria dels canvis legals esmentats aquí són temporals. La llibertat de les restriccions de les duanes i de la censura per als que posseeixin un carnet d'identitat olímpic, les llibertats per a informar de les que gaudiran els periodistes estrangers, l'empresa de televisió xinesa estrangera... segurament tot això desapareixerà uns mesos després que acabin les Olimpíades. Malgrat això, mentre siguin vigents, centenars o potser milers de xinesos tindran l'oportunitat de treballar i comunicar-se de forma més propera amb els estrangers i es familiaritzaran amb els estàndards i les pràctiques internacionals. El que sí continuarà serà la protecció de la propietat intel·lectual, així que el sistema que la reforça potser sigui una mica millor que abans.

4. El llegat intangible

Encara que siguin importants, els terrenys on es notarà el llegat legal són bastant limitats. Normalment, no és pas gràcies als mitjans legals que els Jocs Olímpics poden tenir un efecte a gran escala, sinó a través de processos a llarg termini que segurament no crearan titulars. En el Simposi del 2002 sobre el Llegat dels Jocs Olímpics, organitzat pel museu Olímpic i el Centre

d'Estudis Olímpics de la Universitat Autònoma de Barcelona, es va afirmar que existeix un “llegat intangible” i que la cultura és la font suprema de tots els altres llegats.

“En particular, és necessari assenyalar la importància dels coneguts llegats intangibles, com la producció d'idees i de valors culturals, d'experiències interculturals i no exclusives (basades en el sexe, l'ètnia o les habilitats físiques), la memòria popular, l'educació, els arxius, l'esforç col·lectiu i el voluntarisme, els nous practicants d'esport, la notorietat a escala mundial, l'experiència, els coneixements, etc. Aquests llegats intangibles també actuen com a motor per als tangibles per a desenvolupar un llegat a llarg termini. [...]

La cultura es va assenyalar com un dels aspectes fonamentals del llegat olímpic, que podria considerar-se com la base de la seva existència i continuïtat. De fet, la cultura es va identificar no només com un aspecte del llegat olímpic, sinó com la font suprema de tots els altres”¹⁵.

4.1. El COI com a mestre de democràcia?

A He Zhenliang se'l va presentar quan la bandera de la República Popular de la Xina es va alçar per primera vegada en la Vila Olímpica de Hèlsinki al 1952. Ell tenia 22 anys. Van haver de passar 28 anys més perquè la tornessin a hissar en els Jocs d'Hivern de Lake Placid, i 32 anys fins que es va veure en els Jocs d'Estiu de Los Angeles. He Zhenliang ha invertit els millors anys de la seva joventut treballant en la diplomàcia dels esports i finalment ha conduït a la readmissió de la Xina en el COI l'any 1979, i ell en va ser nomenat membre al 1981. En aquells anys, no li quedava altra sortida que convertir-se en un expert dels procediments parlamentaris, la qual cosa pot resultar estranya per als que no tenen en els seus països reunions polítiques democràtiques. Quan va estar dintre del COI, He es va convertir en un dels mestres de la Carta Olímpica. Això va ser resultat dels anys en els quals acusava al COI de violar la seva pròpia carta en el moment que van admetre a dos Comitès Olímpics Xinesos. El president del COI, Juan Antonio Samaranch, el va elogiar per la seva lleialtat a la Carta en el pròleg que va escriure per a la biografia d'He¹⁶. Un dels membres de la Comissió sobre Cultura i Educació Olímpica, la qual presideix He, el va descriure com “la persona més democràtica dintre del COI”.

Entre 1988 i 1996, He Zhenliang va ser membre de la Setena i Vuitena Conferència Consultiva Política del Poble Xinès (CCPPC), una de les dues assemblees representatives del govern central xinès. Durant la major part del temps, el CCPPC va seguir el procés parlamentari en teoria, ja que totes les propostes que van ser presentades s'aprovaven de manera unànime, així que, a la pràctica, no era un procés democràtic. He va dur la seva experiència en el COI al Congrés Consultiu Polític, on va iniciar vius debats sobre la política nacional d'esport i on va formar part d'una tendència cap a un procés democràtic més legítim¹⁷. Avui dia, les propostes en la Conferència es debaten activament, els vots no són unànimes i, de vegades, les propostes no arriben a ser aprovades.

5. El llegat més important: les persones i la cultura

El major llegat dels Jocs de Pequín serà l'humà i el cultural. Existeixen tres temes per a les Olimpíades: les Olimpíades de l'alta tecnologia, les Olimpíades Verdes i les Olimpíades *renwen*. *Renwen* és difícil de traduir; barreja les persones amb la cultura, es forma amb els caràcters de 人 *ren*, “ésser humà”, i 文 *wen*, “literatura, cultura”. Normalment, la seva traducció es refereix a les “humanitats” acadèmiques, així que de vegades s'ha traduït com “les Olimpíades humanístiques”. De fet, té dues facetes, una on es traduiria com les Olimpíades “de la gent”, i l'altra com les Olimpíades “humanístiques”. La primera significa que els Jocs donarien l'oportunitat als ciutadans de la Xina d'entrenar-se per al món globalitzat. La segona, que promourien la barreja de la cultura xinesa amb l'occidental, enriquint-les totes dues i a la cultura global.

5.1. L'educació olímpica

La tradició dintre del confucianisme té molt a veure en l'educació com a mètode per a crear una societat harmoniosa. Una de les millors maneres de realitzar les Olimpíades “de la gent” serà mitjançant l'educació “olímpica” a un nivell com mai no s'ha vist abans. Ja hi ha conferències acadèmiques i professionals, llibres de text, cursos a les escoles públiques i les universitats, televisió educativa i programes de ràdio, assajos en revistes i diaris, entrenaments a internet i molt més.

Després que la candidatura tingués èxit l'any 2001, l'escola primària Yangfangdian va iniciar les primeres activitats d'educació olímpica a la Xina sota la supervisió de Donnie Pei, qui va completar un màster en el Centre Internacional d'Estudis Olímpics de la Universitat de Western Ontario (Canadà), i va fer un postgrau l'any 2001 a l'Acadèmia Olímpica Internacional. Durant el 2005, seguint el model de Yangfangdian, la Comissió Educativa de la ciutat de Pequín, juntament amb el BOCOG, va expandir els programes d'educació olímpica a 200 escoles primàries i secundàries de Pequín i a altres 356 de tot el país, les quals es van designar "escoles model d'educació olímpica". El sistema d'escoles "model" és un exemple d'una pràctica comuna a la Xina de redissenyar àrees especials experimentals (com la Zona Econòmica Especial de Shenzhen), així com persones (com els treballadors model) i unitats de treball (com les escoles model) per a promulgar polítiques noves. Si surten bé, aquests models han d'expandir-se més enllà del seu entorn original en el que s'anomena un "efecte de radiació". Cap a la fi del 2007, altres 395 escoles primàries i secundàries hauran "donat la mà" a aquest sistema d'escoles model d'educació olímpica.

El moment va ser perfecte perquè l'educació olímpica ocupés un espai buit que s'havia creat, donada la recent reforma del currículum anteriorment estandarditzat per a tot el país. L'objectiu de la reforma era estimular la creativitat dels administradors de les escoles, dels professors i dels alumnes, oferint-los certa llibertat per a crear el contingut de les seves pròpies classes en certes aules designades com "específiques de l'escola". El resultat d'aquesta conjuntura fortuïta va ser que el desenvolupament de les activitats per a l'educació olímpica fou increïble: la tornada del pentatló de l'antiga Grècia, la cerimònia d'obertura olímpica amb un cor d'àngels "olímpics", la creació d'un mini-comitè organitzador olímpic, aprendre jocs i danses tradicionals xineses, dissenyar naips olímpics, utilitzar l'antic art de retallar paper per a recrear als Fuwa, les mascotes, i molt més.

5.2. L'entrenament dels voluntaris

El BOCOG i els acadèmics olímpics veuen l'entusiasme dels voluntaris com una oportunitat de millorar el nivell d'educació públic i la moralitat, bo i ensenyant la història i els valors olímpics, la cultura tradicional xinesa, la història de Pequín, el protocol públic, els costums internacionals, les llengües estrangeres i habilitats de primers auxilis. Al principi, es va programar que 100.000 voluntaris rebessin entrenament, però després d'avaluar el potencial

de modelar la pròxima generació, el BOCOG va decidir multiplicar aquest nombre fins a 500.000 en tot el país. A causa de la importància de l'habilitat amb llengües estrangeres i l'objectiu d'influenciar a generació següent, la majoria dels voluntaris seran estudiants universitaris.

Al 2007, el COI va assenyalar el problema dels voluntaris amb poc nivell d'anglès després que es completessin la majoria de proves. Els líders del BOCOG van pressionar al Departament de Voluntaris perquè el seu anglès millorés per quan arribessin els Jocs Olímpics. A principis de novembre, vaig assistir a una reunió d'experts estrangers per a desenvolupar un pla per a ensenyar anglès als voluntaris. Entre els altres exàmens que es feien per a seleccionar els voluntaris, es va incloure un oral d'anglès (o, de forma més reduïda, un d'una altra llengua estrangera), i s'eliminava aquells estudiants que fossin incapaços de mantenir una conversa bàsica. Les universitats de Pequín van ser la base per a aquests exàmens, que van haver de ser administrats fins per 80.000 voluntaris per a poder començar el procés de selecció que finalment acabaria amb els 40.000 voluntaris que es necessiten per a treballar a les delegacions durant les Olimpíades.

El Departament de Voluntaris no volia emprar estrangers en el procés perquè no s'involucreassin angloparlants nadius. El BOCOG només va comptar amb un reduït nombre d'estrangers a causa de la creença que els treballadors han de ser “de fiar”, així que seria molt dur comprovar rigorosament els antecedents dels estrangers, cosa per la qual tots els xinesos han de passar per tal d'aconseguir feina. Pel que fa a llengües estrangeres, el problema general de la Xina és que la majoria dels seus ciutadans, inclosos els del BOCOG, han tingut tan poc contacte amb estrangers que no s'adonen de com n'és, de baix, el seu nivell d'anglès (o d'altres idiomes), i no tenen comprensió pràctica ni experiència per a ensenyar la gent a arribar a un nivell funcional. Després de debatre la queixa del COI, es va arribar a la conclusió que el principal problema no era que el nivell de llengües fos baix, sinó que els voluntaris eren massa tímids com per obrir la boca. Els membres del COI que es queixaven del poc nivell d'anglès dels voluntaris eren africans, així que aquest no només era un problema lingüístic, sinó cultural, ja que els xinesos solen sentir-se intimidats davant gent de color. A més, es va veure que els voluntaris no estaven familiaritzats amb els accents dels angloparlants no nadius. Personalment, jo no hi estic d'acord amb aquestes conclusions, i crec que l'obstacle principal

segueix sent el dels problemes inherents en l'ensenyament de llengües estrangeres, que inclou l'excessiva èmfasi en el text escrit i en el vocabulari de frases olímpiques inadequat i, de vegades, fins i tot ridícul.

El resultat d'aquesta falta d'experiència amb estrangers va ser que la incomprensió d'aquests en el Departament de Voluntaris era extremadament alta. Fins i tot em van preguntar sobre la traducció proposada de l'eslògan dels voluntaris, “el somriure del voluntari, la imatge de Pequín”, perquè la gent del BOCOG havia sentit que els estrangers no veien el somriure com a un signe d'amistat i calidesa... de fet, havien escoltat que, per als estrangers, un somriure era una cosa dolenta!

5.3. La promoció del cosmopolitanisme i de l'anglès

La demanda de produir documents oficials en anglès i en francès i la necessitat que la gent parlés llengües estrangeres ha significat per a la Xina una gran càrrega. El laboriós treball de traduir ideogrames xinesos a l'anglès i al francès, les dues llengües que requereix el COI, va mantenir a molta gent desperta fins ben tard a la matinada a mesura que els terminis de lliurament s'acostaven. Molt dels empleats del BOCOG estan estudiant anglès. Els funcionaris del BOCOG i del govern municipal de Pequín que no el parlen estan en desavantatge en tractar amb les visites gairebé setmanals del COI i de les Federacions Esportives Internacionals. El vicetinent d'alcalde de Pequín i el membre del comitè de la candidatura Wang Wei, els quals van cursar un màster d'anglès a la Universitat d'Iowa, van pujar ràpidament a la jerarquia del BOCOG. La pròxima generació de líders de Pequín (i potser també capdavaners del govern central) seran més cosmopolites gràcies als Jocs Olímpics.

El nivell general d'anglès de la ciutat s'eleva una mica, ja que s'espera que l'estudiï des dels voluntaris fins als treballadors dels hotels i els taxistes. Encara que hi hagi gent que es pregunta si aprendre una mica d'anglès tindrà efectes duradors, la veritat és que això forma part d'un procés més ampli en el qual gent normal i corrent comença a veure's a si mateixos com a membres d'una comunitat global.

5.4. L'escrutini intens dels mitjans internacionals

Durant els Jocs, s'espera que hi hagi 21.600 mitjans acreditats, i al voltant de 10.000 sense acreditar, cosa que suma un total de gairebé 32.000, i tots ells s'aglomeraran a Pequín. Podem estar segurs que els periodistes, sent allò que són, no se centraran únicament en les històries que han passat per la censura. Els dissidents i els crítics guanyaran més atenció mediàtica que d'altra manera no haguessin tingut mai. Durant dues setmanes, la Xina s'obrirà al món com mai no ha fet abans.

Estudis acadèmics mostren que la cobertura dels mitjans occidentals dels Jocs de Pequín ha estat més dominada per temes polítics que per assumptes Olímpics¹⁸. Els xinesos veuen hipòcrita aquesta politització dels mitjans occidentals, ja que Occident sempre ha criticat els mitjans xinesos pels seus prejudicis polítics i, des de 1978, la reducció del contingut polític en aquests s'ha considerat com un gran assoliment per a la política d'obrir-se al món exterior.

La cultura xinesa posa gran èmfasi pel que fa a la dignitat de les persones i de les nacions. “Cara”, *mianzi* (prestigi personal o dignitat) és crucial per a les relacions socials, i hi ha una gran diferència entre el comportament i el llenguatge en públic i que s'usa en privat. “La vergonya familiar no hauria de fer-se pública”, *jia chou bu ke wai yang*, és una dita que serveix per a il·lustrar això.

Personalment, sempre m'ha sorprès com en són, d'oberts, els xinesos (amb mi). M'ha semblat més fàcil aprendre com funcionen les organitzacions d'alt nivell xineses que les americanes, però això és perquè tinc un bon nivell de xinès i he desenvolupat contactes en el món de l'esport xinès durant 22 anys. Per definició, qualsevol cosa que se li digui a un periodista és pública i, per tant, hi apliquen les regles de la “cara”. Existeix un protocol molt refinat entre els amfitrions i els convidats; això també s'estén a les convencions xineses per a expressar el respecte mutu entre estats, el qual històricament s'ha desenvolupat més que a Occident¹⁹. Les informacions negatives durant els Jocs segurament faran empipar alguns xinesos, perquè és com si un amfitrió convidés algú a casa seva i aquest el critiqués. En la tradició xinesa, les trobades entre amfitrió i convidat estan molt ritualitzades i no se suposa que siguin ocasions per a debats directes. En general, se sent que als mitjans occidentals no els interessin les construccions noves, la millora del nivell de vida, ni els assoliments econòmics de les dècades

passades, que és el que més interessa als xinesos. Informar sobre això satisfaria l'ànsia d'Occident per les “curiositats”, ressaltant les diferències amb la Xina en lloc de les seves semblances, la qual cosa es considera irrespectuosa per a la Xina i per als ideals olímpics. Al mateix temps, els comentaris negatius podrien dur a nous i de vegades dolorosos nivells de autoconsciència, ja que la Xina es veu a si mateixa a través dels ulls de la resta del món.

5.5. Xarxes internacionals formades per corporacions patrocinadores

L'estiu del 2005 jo era a Qingdao (Tsingtao) pel Festival Internacional de la Cervesa de Tsingtao. A més, se celebrava el fet que l'acabaven de designar copatrocinadora nacional dels Jocs, juntament amb la cervesa Yanjing. Em va sorprendre veure que el nostre hotel de Qingdao estava a vessar de nord-americans de la meua ciutat natal, San Lluís, la seu central de la companyia cervesera Anheuser-Busch, que fabrica la cervesa Budweiser. Ells eren allà perquè Anheuser-Busch, el patrocinador de cervesa global dels Jocs, és companya de la cervesa Tsingtao. Vaig saber llavors que la majoria dels meus amfitrions xinesos ja havien visitat San Lluís diverses vegades; em van dir que encara tenien molt per aprendre de les tècniques de màrqueting americanes per a maximitzar el patrocini.

Els xinesos estan orgullosos que la companyia d'ordinadors personals Lenovo sigui la primera empresa xinesa amb un paper principal en el patrocini i, al mateix temps, està treballant juntament amb un company estranger per a aprendre a millorar aquest patrocini.

Les corporacions patrocinadores olímpiques són una manera que les companyies xineses aprenguin les estratègies de màrqueting occidentals amb l'objectiu, és clar, de millorar la seva habilitat de moure's per mercats estrangers.

6. La Xina canviarà les Olimpíades?

Encara que els xinesos creuen que el resultat dels Jocs serà “una combinació d'Orient i Occident”, si les Olimpíades són només un procés unilateral en el qual la Xina aprèn d'Occident, llavors aquest intercanvi no serà totalment mutu.

El segon objectiu dels “Jocs humanístics” és mostrar la cultura xinesa al món. De fet, hi ha molts aspectes de la filosofia xinesa que podrien contribuir per a la filosofia de l'Olimpisme, en particular el concepte verd de la relació entre els éssers humans i la naturalesa, *tian re he yi*, “els humans i la natura com un de sol”. El wushu xinès (les arts marcial) expressa el concepte tradicional segons el qual “els humans i la natura són un tot”. Això uneix als humans i l'entorn mitjançant el qi, “energia vital, alè”, una espècie d'energia que flueix pel cos humà i el medi. Instrueix sobre una filosofia esportiva “verda” que podria resultar una nova contribució per a l'Olimpisme, ja que manca de tal concepte.

Tanmateix, no resulta senzill per a una nació no occidental, ni tan sols per a una amb una herència cultural tan forta com la Xina, impulsar el Moviment Olímpic perquè sigui una cosa universal. Un exemple d'això és la decisió del COI de no incloure el wushu com a esport olímpic, fins i tot després de dues dècades d'esforços per part de la Comissió Esportiva Estatal de promoure'l internacionalment (tractat més baix). La dificultat de la Xina de promoure les seves pròpies tradicions dintre del context dels Jocs Olímpics il·lustra la lentitud amb la qual els canvis arriben a una organització internacional com el COI i a l'esdeveniment cultural global que presideix. Si la Xina no pot augmentar la seva presència en la cultura olímpica mundial, llavors les possibilitats són encara més reduïdes per a altres nacions no occidentals.

6.1. L'eurocentrisme del Moviment Olímpic

Si poguéssim deixar de banda la histèria del “xoc de civilitzacions” i de l'amenaça “xinesa” per a dur a terme una valoració menys paranoica i més moderada dels últims 100 anys, així com les previsions de futur, es veuria que la política global i la cultura segueixen sent dominades per Occident, i així seguirà sent en el futur proper. El COI, des de la seva fundació, ha estat dominat numèricament i políticament per països d'Europa Occidental. Actualment, el percentatge de membres europeus en el COI és del 42%, dels quals un 33% són d'Europa Occidental. No obstant això, l'augment més gran de membres no occidentals ha estat d'africans (de zero a 18%) des de 1960, mentre que la proporció de membres asiàtics s'ha mantingut relativament constant des de la Segona Guerra Mundial. L'any 1945, Àsia representava el 18% del COI amb 10 membres; en 2006, constitueixen un 20% amb 23 membres. Quan es va fundar la RPC al 1949, hi havia tres membres xinesos al COI. Al 2007, hi ha quatre membres xinesos: dos de la Xina continental, un de Taiwan i un altre de Hong Kong.

6.2. Nombre de membres del COI per continents i percentatge total de membres ²⁰

A més, al voltant del 80% de les Federacions Esportives Internacionals tenen les seves seus a Europa Occidental, i només un 6% les tenen a Àsia.

Regió	1894	1920	1945	1960	2006
Europa	12 (80%)	35 (66%)	31 (55%)	30 (47%)	48 (42%)
Occidental	10 (67%)	27 (51%)	23 (41%)	24 (37%)	38 (33%)
Oriental	2 (13%)	8 (15%)	8 (14%)	6 (9%)	10 (9%)
Àsia	0 (0%)	2 (4%)	8 (14%)	7 (11%)	17 (15%)
Àfrica	0 (0%)	1 (2%)	0 (0%)	2 (3%)	20 (18%)
Orient Mitjà	0 (0%)	1 (2%)	2 (4%)	6 (9%)	6 (5%)
Amèrica Central / del Sud	1 (7%)	6 (11%)	9 (16%)	11 (16%)	13 (11%)
Amèrica del Nord	1 (7%)	6 (11%)	4 (7%)	4 (6%)	5 (4%)
Oceania	1 (7%)	2 (4%)	2 (4%)	4 (6%)	5 (4%)
Total	15	53	56	64	114

6.3. El problema del wushu

Al programa Olímpic, només hi ha dos esports que clarament no són originaris d'Occident: el judo, que es va afegir al 1964 per als Jocs Olímpics de Tòquio; i el taekwondo, per als Jocs de Seül de 1988. Després de l'inici de l'era de reformació, la *Chinese State Sports Commision* va començar a promoure el wushu per tot el món amb l'objectiu final de veure'l inclòs en els Jocs Olímpics. Des de sempre es va suposar que si Japó i Seül van poder incloure “els seus” esports en el programa Olímpic quan van ser els hostes, si la Xina també ho aconseguia, seria el moment que el wushu es convertís en esport olímpic.

Però a Pequín se li van concedir els Jocs en la mateixa sessió del COI on Jacques Rogge va ser escollit president. Un dels principis del seu programa ha estat controlar el gegantisme dels Jocs Olímpics. De fet, el motiu principal d'aquesta iniciativa va ser intentar beneficiar el Tercer Món: a causa de la grandària enorme dels Jocs Olímpics, només unes poques ciutats del món podien permetre's celebrar-los, i cada vegada resultava més difícil, per a les ciutats que no pertanyen a l'Occident desenvolupat, aspirar a ser les hostes, sobretot les d'Àfrica, on mai s'han celebrat unes Olimpíades. El president Rogge va establir la Comissió del Programa Olímpic el 2002 per a estudiar els esports que hi havia en el programa i reduir-ne el nombre. La Comissió va establir 33 criteris per a incloure'ls en el programa Olímpic, en els quals es van basar per a considerar altres cinc esports a més dels 28 que ja estan en el programa: esports sobre rodes, esquaix, golf, karate i rugby. A les Federacions Internacionals d'aquests esports

se'ls va enviar més informació i, així, a principis del 2004, el wushu va quedar fora de ser considerat un esport Olímpic. I per si no fos poc, des del punt de vista xinès, es va preferir l'art marcial japonesa del karate abans que el wushu i es va votar en el COI, encara que no va ser aprovada. Un dels arguments del karate era la seva popularitat: la Federació Mundial de Karate es va establir en 1970 i tenia 173 federacions nacionals afiliades en 2007, mentre que la Federació Internacional de Wushu, que es va fundar en 1990, tenia 112 federacions nacionals afiliades²¹. El programa Olímpic de 2008 es va finalitzar a l'abril del 2006.

7. Expressions de la cultura xinesa

La cultura xinesa s'expressarà al començament de les cerimònies d'obertura (a les 8 de la tarda del 8-8-2008), en el disseny del Verd Olímpic al llarg de l'eix nord-sud de Pequín segons els principis del *fengshui* (geomància), en les interpretacions culturals de les cerimònies d'obertura i clausura, i d'altres maneres.

7.1. L'hora de començar

Les cerimònies d'obertura dels Jocs Olímpics de Pequín començaran a les 8 de la tarda del vuitè dia del vuitè mes de l'any 2008. El vuit és el nombre de la sort en la cultura tradicional xinesa. Els vuit taoistes immortals eren l'equivalent xinès dels superherois occidentals d'avui. La pronunciació de la paraula “vuit”, *ba*, sona com la paraula *fa*, que és el primer caràcter dels quals formen *fazhan*, “desenvolupament”, i *facai* “fer-se ric”. Aquestes dues paraules han definit l'esforç de la Xina per a modernitzar-se en l'últim segle i són els principals elements del “somni” que es reflecteix en l'eslògan, “Un món, un somni”.

7.2. L'ús del fengshui

Les cerimònies d'obertura es duran a terme en un estadi que es troba en la part més septentrional de l'eix nord-sud de la ciutat de Pequín. Aproximadament en aquest mateix eix, a mesura que es va cap al sud, està la Vila dels Jocs Asiàtics, la Ciutat Prohibida i el Temple del Cel. Des de temps antics, les ciutats xineses s'han anat traçant en un eix nord-sud d'acord amb els principis del *fengshui*. Com el poder favorable dels famosos monuments fluirà cap amunt des del sud (la qual és la més favorable dels Quatre Punts Cardinals) en direcció al Verd Olímpic, el qual estarà de cara, el fet de posar l'estadi i el Parc Olímpic en aquest eix sagrat no

només assegurarà uns bons Jocs, sinó que també ajudarà a canalitzar la bona sort a la ciutat de Pequín per al futur. El govern municipal de Pequín ha mantingut aquest lloc triat per al Parc Olímpic des de la primera candidatura Olímpica de Pequín el 1993.

7.3. L'actuació cultural

El BOCOG creu que la millor oportunitat per a mostrar la cultura xinesa al món és durant la cerimònia d'obertura. S'està d'acord amb què les cerimònies d'obertura dels Jocs Olímpics d'Atenes van tenir molt èxit, però la resta del món ja estava familiaritzada amb la història de la "civilització occidental", per tant, les imatges d'aquesta cerimònia s'entenen molt fàcilment. La Xina afronta el repte de presentar símbols culturals per a una audiència mundial que poc en sap, d'ells. Hi va haver descontentament pel segment sobre Pequín coreografiat pel famós director de cinema Zhang Yimou per la cerimònia de clausura d'Atenes, perquè molts xinesos el van veure carregat d'estereotips occidentals. Aquesta insatisfacció es va dirigir especialment cap a l'actuació musical que va fer una dona tocant instruments tradicionals xinesos vestida amb un vestit tradicional icònic, el *qipao*, però amb una diferència: els qipaos duen el tradicional coll mandarí i els típics botons laterals, però tenien unes minifaldilles extremadament curtes. Per a alguns observadors, això va ser sacrificar l'autenticitat en favor de l'ús descarat de l'erotisme. A més, es diu que el nen que estava assegut damunt d'un gran fanal vermell que es va elevar per l'escenari no era més que un anunci de la seva pròpia pel·lícula, *Rise the red lantern* (la traducció literal de la qual seria "alça la llanterna vermella"). A l'estiu del 2005, es van fer cerimònies perquè es pogués competir amb propostes. La companyia cinematogràfica de Zhang Yimou es va presentar, així com la d'un altre famós director, Chen Kaige, entre altres. Al final, Zhang Yimou va ser reelegit com coreògraf.

Tot i així, hi ha qui reconeix que potser la cultura xinesa occidentalitzada sigui més comprensible per al públic que no és xinès, una mica com allò que passa amb el menjar, ja que els occidentals solen preferir el menjar xinès occidentalitzat a una versió més autèntica, amb sabors més forts i amb coses que no solen menjar. També es va debatre sobre com de "xinesos" haurien de ser els segments culturals. El resultat va ser una seriosa reflexió pública sobre què és exactament la "cultura xinesa", la qual cosa ajudarà a formar una nova visió d'ella per al segle XXI. Com que els líders de la Xina almenys coneixien la coreografia de Zhang i

potser la van aprovar oficialment, a causa del descontentament públic que va generar, segurament ells mateixos també estan reexaminant les seves pròpies concepcions.

8. Estem preparats?

Hi ha poca gent que s'estigui fent aquesta pregunta de debò: la Xina canviarà els Jocs Olímpics? A Occident, hi ha més preocupació per aquesta altra qüestió: Els Jocs Olímpics canviaran la Xina? L'eslògan xinès per a la candidatura de Pequín, *xin Beijing, xin Aoyun*, “Nou Pequín, Noves Olimpíades”, es va traduir a l'anglès per a “Nou Pequín, Grans Olimpíades”. Els membres del comitè de la candidatura van creure que els que no fossin xinesos no entendrien com la Xina podria crear aquestes “noves” Olimpíades. La Xina espera que això ajudi a fer lloc en els Jocs Olímpics a unes tradicions culturals diferents, però de debò està Occident obert a aquesta possibilitat? De debò estem preparats per a “Un món, un somni”?

Notes

² La qüestió es troba a : C.H. Robertson, "A Plan for Promoting Missionary Activity among Association Boys," *Annual Reports of the Foreign Secretaries of the International Committee, October 1, 1909 to September 30, 1910* (Nova York: International Committee, YMCA, 1910), 192; vegeu també Andrew Morris, *Marrow of the Nation: A History of Sport and Physical Culture in Republican China* (Berkeley: University of California Press, 2004), 1-2.

³ Sota el meu punt de vista, i el de molts especialistes del tema, el *Xoc de civilitzacions* de Samuel Huntington va fer servir idees antigues sobre "civilització" que havien estat rebutjades per acadèmics que es van especialitzar en Orient Mitjà i Àsia, molts de fet estimulats pel treball d'Edward Said. *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order* de Samuel P. Huntington (Nova York: Touchstone, 1997); *Orientalism* de Edward Said (Nova York: Vintage Books, 1978). Un teòric influent de la modernització amb una visió errònia d'Àsia va ser Talcott Parsons, qui també va tenir influències de Max Weber, l'opinió del qual sobre l'Àsia Oriental també es va modelar per a adaptar-se a les seves teories. Max Weber, *The Religion of China: Confucianism and Taoism* (Nova York: Free Press 1951), traduït i editat per Hans H. Gerth; Talcott Parsons, *Societies: Evolutionary and Comparative Perspectives* (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1966).

⁴ Brook Larmer, "The Creation of Yao Ming," a *Sports Illustrated* (setembre 26, 2005), 66.

⁵ Hannah Beech, "The Price of Gold," a *Time Asia Magazine* (agost 16, 2004): <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,678686-1,00.html> (juliol 14, 2007).

⁶ Donald Trelford, "Talking Sport: Beware the march of China's sinister super-race champions," penjat a *Telegraph.co.uk*, el 12 de setembre de 2004: <http://www.telegraph.co.uk/sport/main.jhtml?xml=/sport/2004/09/13/sotalk13.xml> (accés el 6 de gener de 2008).

⁷ "Measuring Global Impact," *Olympic Review: Official Publication of the Olympic Movement*, juny 2006, 2.

⁸ *2004 Olympic Charter* (Lausanne, International Olympic Committee, 2004), 9.

⁹ James A.R. Nafziger, *International Sports Law*, 2a ed. (Ardsey, Nova York: Transnational Publishers, Inc., 2004).

¹⁰ *Manual for Candidature Cities for the Games of the XXIX Olympiad 2008* (Lausanne, Switzerland: International Olympic Committee, 2001).

¹¹ Web oficial del Beijing Olympic Broadcasting, www.bob2008.com/about.html (15 de juliol de 2007).

¹² Fox News online:

<http://www.foxnews.com/wires/2007Nov12/0,4670,ChinaReporterDatabase,00.html> (accés el 18 de novembre de 2007).

¹³ Tant *zhongguo* com *zhonghua* signifiquen "Xina". Totes dues paraules es componen per dos ideogrames xinesos. El primer, *zhong* (中), és el mateix a les dues paraules, però el segon ideograma és diferent. *Zhong* significa "centre," *guo* (国) significa "país," *Zhongguo* (中国) significa literalment "país del centre", i és el nom de Xina. *Hua* (华) significa "Xina" i *Zhonghua* (中华) és una altra denominació de "Xina" per als xinesos.

¹⁴ Liang Lijun, *He Zhenliang and China's Olympic Dream*, traduït per Susan Brownell (Pequín: Beijing Foreign Languages Press, 2007), 354-55.

¹⁵ "Conclusions and Recommendations," *International Symposium on Legacy of the Olympic Games: 1984-2000*, simposi conjunt del Centre d'Estudis Olímpics del COI i del Centre d'Estudis Olímpics de la Universitat Autònoma de Barcelona, 14-16 de novembre del 2002 (Lausanne:

Documents of the Olympic Museum Collection, 2003), 2, en: <http://www.olympic.org> (juny 2007).

¹⁶ Liang Lijun, *He Zhenliang and China's Olympic Dream*, traduït per Susan Brownell (Pequín: Beijing Foreign Languages Press, 2007), ix.

¹⁷ Liang, *He Zhenliang and China's Olympic Dream*, 510-11.

¹⁸ Dong Xiaoying et. al., *"Aoyunhui yu guojia xingxiang: Guowai meiti dui sige aoyun juban chengshide baodao zhuti fenxi"* [Les Olimpíades i la imatge nacional: anàlisi dels temes en reportatges de quatre ciutats hostes olímpiques en els mitjans estrangers], Universitat de Pequín, manuscrit no publicat.

¹⁹ Veure, per exemple, James Hevia, *Cherishing Men from Afar: Qing Guest Ritual and the Macartney Embassy of 1793* (Durham: Duke University Press, 1995).

²⁰ Figures extretes d'Allen Guttman, *The Games Must Go On: Avery Brundage and the Olympic Movement* (Nova York: Columbia University Press, 1984), 263-271, i "Members" a: <http://www.olympic.org>, (18 de juny de 2006).

²¹ "Karate," "wushu," web oficial del Comitè Olímpic Internacional: <http://www.olympic.org> (juny 2007).

Les Olimpíades canviaran la Xina, o la Xina canviarà les Olimpíades?

"Han passat cent anys des que es va fer la pregunta que avui és famosa a la Xina: 'Quan podrà la Xina convidar el món sencer a Pequín per a una competició internacional olímpica?'. Al 2008, els Jocs Olímpics es duran a terme a la nació menys 'occidentalitzada' on mai s'han celebrat. Serà la tercera vegada que els Jocs Olímpics d'Estiu se celebrin fora d'Occident o d'una de les seves antigues colònies, i serà la trobada més important entre Orient i Occident en temps de pau. Serà un moment crucial quan la Xina comenci a ocupar el seu lloc com a peça fonamental de la política mundial, en l'economia i en la cultura després de gairebé 170 anys de subordinació als poders occidentals i al Japó.

Per als xinesos, l'eslògan olímpic 'Un món, un somni' significa que tota la gent del món vol un bon nivell de vida i seguretat, i que totes les nacions desitgen modernitzar-se i arribar a condicions polítiques i econòmiques estables (...)"

Susan Brownell
Universitat de Missouri, St. Louis

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici N. 1a. planta
08193 Bellaterra (Barcelona)
Espanya

Phone +34 93 581 1992
Fax +34 93 581 2139

<http://ceo.uab.cat>
ceoie@uab.cat

